

داکتر یارمحمد کارشناس حفظ محیط زیست

بررسی و وضعیت محیط زیست ولایت با میان

با میان یکی از نقاط بسار مهم تریخی افغانستان است که تاریخ بامیان به مانند بلخ بامی کلید تاریخ کل کشور ما است. بامیان از ولایت های مرکزی کشور افغانستان است و بند امیر یکی از جاذبه های طبیعی مهم توریستی آن می باشد. مجسمه 55 متری بامیان بزرگ ترین هیکل بودای دنیا و بلندترین مجسمه سنگی جهان داشته ، دارای شهرتی جهانی می باشد . موقعیت جغرافیای آن از طرف شمال متصل است به سمنگان ، ازطرف شمال غرب با سرپل ، از طرف غرب ، با غور ، از طرف جنوب غرب با دایکندی، از طرف جنوب به غزنی ، از طرف جنوب شرق با میدان وردک ، ازطرف شرق پروان ، ازطرف شمال شرق بغلان مرز مشترک دارد.

مساحت آن 17,414 کیلومتر مربع و نفوس آن 418500 نفر است و اقتصاد مردم آن به مراتب پایین است و محصولات مهم زراعتی شان یگانه منبع در آمد اقتصادی شان است بخاطریکه کدام فابریک و کار خانه برای اشتغال شغل مردم وجود ندارد. شاخص های پایدار محیط زیست با میان در وضعیت نامناسی قرار دارد با کسب رتبه 27 بین ولایات افغانستان قرار گرفته است .

شاخص پایدار محیط زیست ، توانایی اداره محیط زیست با میان برای حفاظت از محیط زیست .
بررسی شاخص پایدار و شاخص عملکرد محیط زیست با میان :

محصولات مهم زراعتی آن عبارت از گندم جو جواری باقلی مشنگ نسک شغلم و کچالو تشکیل می دهد . ولی
بخاطر تراکم نفوس آن به کمبود زمین های زراعتی مواجه ، زمین کافی و مناسب برای زراعت وجود ندارد و
40 فیصد مردم نیاز دارد که سالانه غله بخرد.

وضعیت اجتماعی : مردم این سیار زحمت کش است با اراضی های نا هموار زمین اندک حاصلات زمین شان
یگانه منبع در آمد اقتصادی مردم است که تقریباً 60 فصد سالانه حاصلات زراعتی باغی شان از کار بالای زمین
او هم به روش های سنتی بدست می آوردند.
صنایع دستی از قبیل قالین بافی ، گلم ، نمد شال است که از ابریشم پشم گوسفند بز ساخته می شود . سالانه
مقدار زیاد قالین نمد را به فروش می رساند، یک نوع منبع در آمد مردم این ولایت به حساب می آید.

و وضعیت بهداشتی سلامت اهالی: نگاهی به وضعیت بهداشت در مان وزرات صحت عامه در عرصه بهداشتی کار
با دست آوردی در مقایسه با ولایت دیگر نکار کرده است تنها یک شفاخانه چهل تخت خوابه بامیان دارد . و تمام
بخشهای تخصصی طبابت در این شفاخانه در مان ندارد. توسعه خدمات بهداشتی و تکمیل خدمات اجتماعی جهت
رفع نیازمندی های مردم در شهر و دهات و تامین و سایل زندگی به نحوی که هر فرد نواحی بتواند از سلامت
عمر برخوردار گردد. نواحی ولایت بامیان هم کوهستانی آب هوای سرد دارد و از اثر در آمد شغل کم و تنگ دستی
در خرید لباس گرم زمستان طفل و پیر و جوان سینه بخل و محصول سرمای طولانی است.
بیماری شش یا ریه ی از عدم گرفتن انتی بیوتیکی بیشتر بیماری کشنده و برونشت حاد کشنده ترین بیماری
است که کودکان به وسیله سینه بغل جان خود از دست می دهند . مشکل اصلی این ولایت کمبود کدر دکتور
تخصصی طب دانشگاهی کار آمد در امر درمان است و 90 فیصد کار مندان در مان فقط دارای سواد کرسی
آموزشهای دوره جهاد و کوتاه مدت یا دارای اسناد جعلی طبابت هستند.

وضعیت زباله ها : محیط زیست در نهایت در خدمت انسان باشد. محیط زیست سالم و حفظت شده برای سلامت و
تندرستی انسان است. مردم بامیان از روی فقر و فلاکت در نبود ضرور ترین نیاز های اولیه و حتی مانند برق

مسکن آب آشا میدنی با وصف کمک های میلیارد دالری جامعه جهانی داشتن سرپنا یک حق و یک ضرورت اولیه است مرد هنوز هم در مغاره ها زندگی می کنند. زباله ها مواد آشپز خانه و مواد غذایی و خاک روبه های استند و سعی شود به استثنا خاک روبه ها این مواد غذایی پسمانده را در کیسه پلاستیکی ریخته و این مواد را به نوعی کود به نام کمپوست تبدیل کنید. که این مواد پسمانده آشپزخان قابل تجزیه است و برای خاک بسیار مفید است و خاک را حاصلخیز می سازد.

و وضعیت ترانسپورت ولایت بامیان : در حال و وضعیت میدان هوای بامیان با ظرفیت نشت و پرواز هواپیما های کوچک می توانند در این میدان گردشگران خارجی نشت و پرواز کنند. در گذشته بامیان در صنعت گرد شگری از بابت توریست رونق خاصی داشت. صنعت گردشگری یکی از مهمترین منابع در آمد برای با ششندگان بامیان است و سهولت در ترانسپورت هوایی می تواند که زمینه رفت و آمد گردشگران خارجی را در با میان فراهم سازد. این ولایت رفت آمد تردد موترها ی سنگین ندارد ، عدم رهای دی اکسید کربن در هوا کمتر هوای آن نیز کمتر الوده می گردد.

اقلیم بامیان : بامیان آب هوای سرد و خشک است ، بهار همراه با باران و گاهی هم برف ، تابستان کوتاه و نسبتا گرم ، خزان سرد و خشک و زمستان طولانی همراه با برف دارد. و نواحی آن را هر طرف کوه های سخره ها محاط شده است. کوه های بامیان جنگل ندارد و در بعضی دره کوه های نواحی بته زار جنگلی تشکیل می دهد مانند دره آجر دارای ایکو سیستم خاص می باشد و شرایط خوب پناه گاه طبیعی حیوانات و حشی در آن مهیا است و در کوه های اطراف آن حیوانات و حشی زندگی می کنند و تولید نسل می نمایند. بند چهل تن دره آجر منظر خوش را تشکیل داده است و این دره مسکن طبیعی جمعیت بزرگی از گوسفندان و حشی ترکمنی ، بز کوهی سابیر یایی ، آهو با ختری ، پلنگ گربه و حشی و گربه سیاه گوش نیز در دره های بامیان زنده گی می نمایند .

کوچی ها : کوچی ها در فصل بهار از راه بهسود به مراتع نواحی بامیان با رمه و گله های خود را برای چرا می آیند و کوچی ها ثابت کرده است که آنان هیچ گونه پایبندی برای حفظ پوشش گیاهی مراتع مناطق مرکزی ندارند و با آب شدن برف ها دست به چرای زود هنگام و بی رویه خود علف مراتع را نابود می کنند و پیامد آن سیلاب های و حشتناک و خسارات جانی و مالی به مردم محلی می باشد.

توانایی ولایت : ولایت با میان دارای منابع سرشار طبیعی است مانند بند امیر دره آجر موسسات دولتی و غیر دولتی سخت در تلاش اند تا از حیات و حش و ساحه سبز دره ها بامیان بند امیر به نحوه محافظت بعمل آورند. نهاد های دولتی در کشیدن قشلاق از ساحات فضای سبز بند امیر و هم در توقف کشت زمین محل بند ها هر چه زود تر چه توسط قانون و چه از نگاه و وظیفه انسانی توجه جدی نمایند. از مزا حمت نارامی حیوانات و حش بند

امیر باید اهالی آن دست کشند که زیست قشلاق یان در بند امیر حیات و حش آن را در معرض خطر انقراض و زیبایی بر جسته اکولوژیک ارزشهای ملی بین المللی بند ها را از دست داده روان است. بخار کاسه بند های بند امیر نیز در جلوگیری از گسترش کویر های صفات شمال غرب کشور ما و همچنین در تغذیه آب زیر زمینی نقش موثری را ایفا می کند.

طوری که از بررسی وضعیت محیط زیست ولایت معلوم شد که در شرایط فعلی یگانه راه حل رشد اقتصادی این ولایت 97 فیصد کوهستانی صنعت گردشگری یکی از مهمترین منابع در آمد برای باشندگان بامیان است و مدیر مبتکر خلاق در اکوتوریسم و سهولت در ترانسپورت هوایی می تواند که زمینه رفت و آمد گردشگران خارجی را در با میان فراهم سازد.

منبع

اتلس افغانستان

ویکی پیدیا

منبع محیط زیست سویدن